Lausuntopyyntö

28.10.2026 VN/30444/2025-STM-13

Lausuntopyyntö Turvallinen lääkehoito -oppaan päivityksestä

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa Turvallinen lääkehoito -oppaan päivityksenluonnoksesta.

Tausta

Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiannosta tehtävässä päivitystyössä Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus vastaa kansallisen Turvallinen lääkehoito -oppaan päivittämisestä vuoden 2026 aikana. Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja oppaan päivitysluonnoksesta.

Opas on tarkoitettu julkisen ja yksityisen sosiaali- ja terveydenhuollon johdolle ja esihenkilöille, jotka vastaavat lääkehoidon johtamisesta, kehittämisestä, toteuttamisen ohjaamisesta, seurannasta ja valvonnasta, sekä lääkehoitosuunnitelmien laatimisesta vastaaville henkilöille. Opasta voidaan soveltaa myös muissa toimintaympäristöissä, joissa lääkehoitoa toteutetaan tai tuetaan, kuten varhaiskasvatuksessa, opetustoimessa ja muussa toiminnassa, jossa toteutetaan lääkehoitoa.

Turvallinen lääkehoito -opas on kansallinen suositus lääkehoidon turvalliseen järjestämiseen, johtamiseen ja toteuttamiseen. Opas tukee johtoa ja esihenkilöitä lääkehoidon vastuiden määrittelyssä, riskienhallinnassa, omavalvonnassa sekä lääkehoidon turvallisuuden järjestelmällisessä seurannassa ja kehittämisessä.

Tavoitteet

Oppaan tavoitteena on vahvistaa lääkehoidon turvallisuuden systemaattista johtamista ja riskienhallintaa eri toimintaympäristöissä. Oppaan keskeinen tehtävä on tukea toiminnasta vastaavaa johtoa ja esihenkilöitä lääkehoitosuunnitelmien laatimisessa, toimeenpanossa, seurannassa ja päivittämisessä sekä tarjota toimijoille yhteinen viitekehys turvallisen lääkehoidon toteuttamiseen.

Päivityksen tavoitteena on vahvistaa kansallista ohjausta lääkehoidon turvallisuuden varmistamisessa, lääkehoidon johtamisessa, yhteistyössä sekä lääkehoitosuunnitelmien laatimisessa. Päivitystarpeen taustalla ovat muutokset lainsäädännössä, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakenteessa ja toimintaympäristössä sekä lääkehoidon turvallisuuteen liittyvät kansalliset kehittämistarpeet.

Päivityksessä on selkeytetty erityisesti lääkehoidon turvallisuuden johtamista, vastuita ja yhteistyötä sekä riskienhallintaa, omavalvontaa, lääkehoitoprosessia ja lääkehoitosuunnitelmaa. Lisäksi oppaassa on vahvistettu ohjausta lääkehoidon turvalliseen toteuttamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon ulkopuolisissa toimintaympäristöissä. Uutta oppaassa on lääkehoitoon liittyvä lakiosuus, joka mahdollisesti laitetaan liitteisiin.

Oppaan valmisteluun ja kirjoittamiseen on osallistunut laaja joukko asiantuntijoita, ja valmistelussa on kuultu monipuolisesti eri toimijoita sekä hyödynnetty muun muassa työpajoja ja avointa kyselyä. Kyselyllä kartoitettiin oppaan nykyistä käyttöä, merkitystä, kohderyhmiä ja keskeisiä päivitystarpeita. Saatua tietoa on hyödynnetty oppaan päivitystyössä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om(at)gov.fi.

Jos lausuntoa ei ole mahdollista antaa lausuntopalvelussa, voidaan vaihtoehtoisesti toimittaa ministeriön kirjaamoon sähköpostilla osoitteeseen kirjaamo.stm@gov.fi. Kirjaamoon toimitetussa lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/30444/2025. Lisäksi kirjaamoon toimitettu lausunto pyydetään lähettämään esimerkiksi sähöpotiin liitetiedostona Word- tai PDF-muodossa, jotta lausuntoasiakirja ei sisällä tarpeettomia henkilötietoja, kuten yksityishenkilön sähköpostiosoitetta.

Kaikki annetun lausunnot ovat lähtökohtaisia julkisia viranomaisten julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Lausunnot julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla (valtioneuvosto.fi hankkeet, tunnus STM135:00/2025.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan 15.11.2026 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antaa:
Lääkintöneuvos Sanna-Maria Kivivuori, sähköposti:sanna-maria.kivivuori@gov.fi

Liitteet:

Turvallinen lääkehoito -opas_lausuntoversio.docx

Jakelu:

Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Fimea
Helsinki
HUS-yhtymä
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Kainuun hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Kymenlaakson hyvinvointialue
Lapin hyvinvointialue
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Satakunnan hyvinvointialue
Sosiaali- ja terveysministeriö
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Lausuntoja pyydetään erityisesti seuraavista asioista:

Ovatko oppaan sisältö, rakenne ja keskeiset linjaukset selkeitä?

Tukeeko opas lääkehoidon turvallisuuden johtamista ja esihenkilötyötä?

Tukeeko opas lääkehoitosuunnitelmien laatimista, toimeenpanoa, seurantaa ja päivittämistä?

Soveltuuko opas erilaisiin toimintaympäristöihin?

Varsinaisen oppaan lisäksi lausuttavana on osana opasta lääkehoitosuunnitelman mallipohja. Sen osalta pyydämme lausuntoja erityisesti seuraaviin kysymyksiin:

Tukeeko mallipohja lääkehoitosuunnitelman laatimista ja lääkehoidon periaatteiden, vastuiden ja toimintamallien kuvaamista?

Millaisia johdanto-, ohjaus- tai esimerkkitekstejä mallipohjaan tulisi lisätä tai tarkentaa?

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveysministeriö